

მდგრადი განვითარების ცენტრი „რემისია“

წლიური ანგარიში

2019

ორგანიზაციის მოკლე აღწერა

მდგრადი განვითარების ცენტრი „რემისია“- ტექნიკურ დახმარებას უწევს საქართველოს მთავრობასა და სხვა დაინტერესებულ მხარეებს მდგრადი განვითარების სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების შემუშავებაში როგორც ეროვნულ, ასევე ადგილობრივ/მუნიციპალურ დონეზე. ორგანიზაციის მიზანია ენერგეტიკის, ტრანსპორტის, მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, ტურიზმის და ეკონომიკის სხვა სექტორების მდგრადი განვითარების მიზნით საერთაშორისო დონეზე განხორციელებული მდგრადი მართვის პროცესების შესახებ ცოდნის, მეთოდოლოგიებისა და ტექნოლოგიების ქვეყანაში შემოტანის და დანერგვის ხელშეწყობა. ასევე ტყეების, წყლის, ნიადაგის, ჰაერის და სხვა ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა ეფექტური, რესურსდამზოგი ტექნოლოგიების დანერგვის ხელშეწყობით. ეროვნული და ადგილობრივი შესაძლებლობების გაძლიერება რემისიის სტრატეგიულ მიზნებს შორის ერთ-ერთი პრიორიტეტია.

მისი მისიის განხორციელებისას რემისიის ძირითადი მიდგომაა ფოკუსირება მოახდინოს ისეთ სექტორებზე, ეკოსისტემებსა და რეგიონებზე, რომლებიც საქართველოში განსაკუთრებით მოწყვლადნი არიან კლიმატის ცვლილების რისკების მიმართ ან ხელს უწყობენ კლიმატის ცვლილების მიმდინარე პროცესების კიდევ უფრო გაძლიერებას.

რემისიის საქმიანობის ძირითად პრინციპებს წარმოადგენს დაინტერესებული მხარეების მაქსიმალური ჩართულობა, ადამიანის უფლებების დაცვა და გენდერული საკითხების ინტეგრაცია გადაწყვეტილებების მიღებისა და განხორციელების პროცესებში.

მდგრადი განვითარების ცენტრი რემისია აღიარებს მდგრადი განვითარების პრინციპებს საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაში და განახორციელებს შემდეგ აქტივობებს:

ა) წვლილი შეაქვს კლიმატის ცვლილების შესახებ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ჩარჩო კონვენციის, კიოტოს პროტოკოლის, პარიზის შეთანხმების, მერების შეთანხმების და სხვა დამხმარე კონვენციებისა თუ შეთანხმებების განხორციელებაში. კერძოდ, რემისიის საქმიანობა დაკავშირებულია შემდეგ მიმართულებებთან:

- სათბურის გაზების ინვენტარიზაცია;
- სათბურის გაზების ემისიების შემცირება;
- გარემოსადმი კეთილგანწყობილი ტექნოლოგიების შემოტანა და დანერგვის ხელშეწყობა;
- კლიმატის ცვლილების მიმართ მოწყვლადობის შეფასება და ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორებისა და ეკოსისტემებისათვის ადაპტაციის ღონისძიებების მომზადება, მათი განხორციელების ხელშეწყობა;
- კლიმატის ცვლილებების და მისი შედეგების მონიტორინგი;

- კლიმატის ცვლილების შესახებ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ჩარჩო კონვენციის, კიოტოს პროტოკოლითა და პარიზის შეთანხმებით განსაზღვრული სხვა აქტივობების განხორციელება.

ბ) მდგრადი განვითარების პროექტების შემუშავება, ფინანსების მოძიება/მოზილიზება და განხორციელების ხელშეწყობა;

გ) მდგრადი განვითარებისა და კლიმატის ცვლილების საკითხებზე საერთაშორისო და რეგიონულ დონეზე აქტიური თანამშრომლობა;

დ) ადგილობრივი ექსპერტების მომზადება კლიმატის ცვლილების შესახებ ჩარჩო კონვენციის, კიოტოს პროტოკოლის, პარიზის შეთანხმებისა და მდგრადი განვითარების სხვა აქტივობების საკითხებში;

ე) ცნობიერების ამაღლება ზემოთ აღნიშნული პროცესების შესახებ;

ვ) კონსულტაციების გაწევა სამთავრობო სააგენტოების, კერძო სექტორისა და სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტებისთვის.

ორგანიზაცია უფლებამოსილია განახორციელოს ნებისმიერი აქტივობა, რომელიც არ არის კანონსაწინააღმდეგო და ემსახურება აღნიშნული მიზნების განხორციელებას.

ქვემოთ წარმოდგენილია მოკლე ანგარიში რემისიის 2019 წლის საქმიანობის შესახებ.

I. 2019 წელს მიმდინარე და ახალი პროექტები

2019 წელს რემისიაში ძირითადად მიმდინარეობდა სამი (3) პროექტი, ხოლო წლის ბოლოს დაემატა კიდევ ორი პროექტი. 2019 წლის საქმიანობა ძირითადად დაკავშირებული იყო მწვანე საბანკო პროდუქტის შექმნის იდეის ინიცირებასთან საქართველოს საბანკო სექტორში „გლობალური კლიმატის საპარტნიორო ფონდთან“ ერთად და „მწვანე კონსულტაციების“ პროგრამის ინიცირებასთან „მწვანე ზრდის ფონდთან“ ერთად.

პროექტი (R014) თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამის მხარდაჭერა ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და პროექტების იდენტიფიცირებაში

დონორი	მწვანე ზრდის ფონდი (GGF, გერმანია)
განმახორციელი	რემისია
ელებელი	
პერიოდი	2017-2019
სტატუსი	მიმდინარე

პროექტის აღწერა

პროექტი მიზნად ისახავს დაეხმაროს თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამას და კონსულტაციები გაუწიოს ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების შემოტანასა და პროექტების განხორციელებაში, დაეხმაროს ბანკის შესაბამის სტრუქტურას ცოდნის ამაღლებაში ენერგოეფექტურ საკითხებზე, მოახდინოს დაზოგილი ენერჯისა და შემცირებული სათბური გაზების წინასწარი შეფასება და შემდგომი ვერიფიკაცია. მას შემდგომ რაც რემისია და მისი კონსულტანტები დაადასტურებენ, რომ ტექნოლოგია ენერგოეფექტურია, შესაბამისი პროექტი უფლებამოსილი ხდება მიიღოს მწვანე ზრდის ფონდის კრედიტი, რომელიც განკუთვნილია ენერგოეფექტურობის გასაზრდელად.

მიმდინარე წელს მიღწეული ძირითადი შედეგები:

2019 წელს რემისიის მიერ ჩატარებული იქნა ორი სამუშაო შეხვედრა თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამის თანამშრომლებთან და მოხდა მათი დატრენინგება ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების სფეროში. ლიზინგის პროგრამის თანამშრომლებს მიეწოდათ ინფორმაცია სტანდარტული და არასტანდარტული ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების შესახებ და ჩაუტარდათ ტრენინგი ელექტრონული პროგრამის შესახებ, რომლითაც ხდება ენერგოეფექტურობის შეფასება და შედეგების არქივირება. პარალელურად „რემისია“ მთელი წლის

განმავლობაში უწყვეტ რეჟიმში უზრუნველყოფს ლიზინგის პროგრამას კონსულტაციებით კონკრეტული შემოსული ტექნოლოგიის ენერგოეფექტურობის შესახებ და შესაბამისად დაზოგილი სათბური გაზების შესახებ. ძირითადი ტექნოლოგიები რომელთა შეფასებაც მოხდა 2018 წელს არის ჰიბრიდული ავტომობილები და მოსავლის ამღები კომბაინები.

პროექტი (R015) ტექნიკური დახმარება ენერგოაუდიტების მომზადებაში გლობალური კლიმატის საპარტნიორო ფონდის (GCPF) მიერ მათი შემდგომი დაფინანსების მიზნით

დონორი	გლობალური კლიმატის საპარტნიორო ფონდის (GCPF)
განმახორციელი	რემისია
პერიოდი	2019 მარტი- 2019 აგვისტო
სტატუსი	დასრულებული

პროექტის აღწერა

პროექტის ფარგლებში რემისიას ევალებოდა სამი ენერგოაუდიტის ჩატარება, ენერგოდაზოგვისა და ნახშირორჟანგის შემცირების შეფასების მიზნით, იმ სამი პროგრამისათვის, რომლის დაფინანსებაც აპირებდა ფონდი, ეს პროგრამები იყო შემდეგი სექტორებიდან: მიწებისა და სანტექნიკის სხვა ნაწარმის წარმოება, ხორცის წარმოება და ახალი სასტუმრო შენობა.

მიმდინარე წელს მიღწეული ძირითადი შედეგები:

2019 წლის მარტიდან აგვისტოს ჩათლით რემისიის მიერ ჩატარებული იქნა პროგრამით განსაზღვრული სამი ენერგოაუდიტი: ხორცის პროდუქტის მწარმოებელ საწარმოში „ნიკორა“, ელექტროკაბელების მწარმოებელ ქარხანაში „ენერჯი ჯორჯია“, ღვინის ქარხანაში „ალაზანი“. ამ საწარმოებში მოხდა ახალი ტექნოლოგიების დანერგვა, რის შედეგადაც ჯამში წლიურად დაიზოგება 3,444 მგვტ.სთ/წელიწადში ენერგია და 473 ტონა CO2 წელიწადში.

პროექტი (R016) თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამის მხარდაჭერა ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და პროექტების იდენტიფიცირებაში

დონორი	მწვანე ზრდის ფონდის (GGF, გერმანია) ტექნიკური დახმარების ჯგუფი (TAF)
განმახორციელი	რემისია
ელებელი	
პერიოდი	2019-2019
სტატუსი	მიმდინარე

პროექტის აღწერა

პროექტი მიზნად ისახავს დაეხმაროს თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამას და კონსულტაციები გაუწიოს ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების შემოტანასა და პროექტების განხორციელებაში, დაეხმაროს ბანკის შესაბამის სტრუქტურას ცოდნის ამაღლებაში ენერგოეფექტურ საკითხებზე, მოახდინოს დაზოგილი ენერჯისა და შემცირებული სათბური გაზების წინასწარი შეფასება და შემდგომი ვერიფიკაცია. მას შემდგომ რაც რემისია და მისი კონსულტანტები დაადასტურებენ, რომ ტექნოლოგია ენერგოეფექტურია, შესაბამისი პროექტი უფლებამოსილი ხდება მიიღოს მწვანე ზრდის ფონდის კრედიტი, რომელიც განკუთვნილია ენერგოეფექტურობის გასაზრდელად.

მიმდინარე წელს მიღწეული ძირითადი შედეგები:

2018 წელს რემისიის მიერ ჩატარებული იქნა ორი სამუშაო შეხვედრა თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამის თანამშრომლებთან და მოხდა მათი დატრენინგება ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების სფეროში. ლიზინგის პროგრამის თანამშრომლებს მიეწოდათ ინფორმაცია სტანდარტული და არასტანდარტული ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების შესახებ და ჩაუტარდათ ტრენინგი ელექტრონული პროგრამის შესახებ, რომლითაც ხდება ენერგოეფექტურობის შეფასება და შედეგების არქივირება. პარალელურად „რემისია“ მთელი წლის განმავლობაში უწყვეტ რეჟიმში უზრუნველყოფს ლიზინგის პროგრამას კონსულტაციებით კონკრეტული შემოსული ტექნოლოგიის ენერგოეფექტურობის შესახებ და შესაბამისად დაზოგილი სათბური გაზების შესახებ. ძირითადი ტექნოლოგიები რომელთა შეფასებაც მოხდა 2018 წელს არის ჰიბრიდული ავტომობილები და მოსავლის ამღები კომბაინები.

მმმმ

მმმმ

პროექტი თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამის მხარდაჭერა ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და პროექტების იდენტიფიცირებაში

დონორი მწვანე ზრდის ფონდი (GGF, გერმანია)

განმახორცი	რემისია
ელებელი	
პერიოდი	2017-2019
სტატუსი	მიმდინარე

პროექტის აღწერა

პროექტი მიზნად ისახავს დაეხმაროს თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამას და კონსულტაციები გაუწიოს ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების შემოტანასა და პროექტების განხორციელებაში, დაეხმაროს ბანკის შესაბამის სტრუქტურას ცოდნის ამაღლებაში ენერგოეფექტურ საკითხებზე, მოახდინოს დაზოგილი ენერჯისა და შემცირებული სათბური გაზების წინასწარი შეფასება და შემდგომი ვერიფიკაცია. მას შემდგომ რაც რემისია და მისი კონსულტანტები დაადასტურებენ, რომ ტექნოლოგია ენერგოეფექტურია, შესაბამისი პროექტი უფლებამოსილი ხდება მიიღოს მწვანე ზრდის ფონდის კრედიტი, რომელიც განკუთვნილია ენერგოეფექტურობის გასაზრდელად.

მიმდინარე წელს მიღწეული ძირითადი შედეგები:

2018 წელს რემისიის მიერ ჩატარებული იქნა ორი სამუშაო შეხვედრა თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამის თანამშრომლებთან და მოხდა მათი დატრენინგება ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების სფეროში. ლიზინგის პროგრამის თანამშრომლებს მიეწოდათ ინფორმაცია სტანდარტული და არასტანდარტული ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების შესახებ და ჩაუტარდათ ტრენინგი ელექტრონული პროგრამის შესახებ, რომლითაც ხდება ენერგოეფექტურობის შეფასება და შედეგების არქივირება. პარალელურად „რემისია“ მთელი წლის განმავლობაში უწყვეტ რეჟიმში უზრუნველყოფს ლიზინგის პროგრამას კონსულტაციებით კონკრეტული შემოსული ტექნოლოგიის ენერგოეფექტურობის შესახებ და შესაბამისად დაზოგილი სათბური გაზების შესახებ. ძირითადი ტექნოლოგიები რომელთა შეფასებაც მოხდა 2018 წელს არის ჰიბრიდული ავტომობილები და მოსავლის ამლები კომბაინები.

მმმ

პროექტი	თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამის მხარდაჭერა ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და პროექტების იდენტიფიცირებაში
დონორი	მწვანე ზრდის ფონდი (GGF, გერმანია)
განმახორცი	რემისია
ელებელი	
პერიოდი	2017-2019

პროექტის აღწერა

პროექტი მიზნად ისახავს დაეხმაროს თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამას და კონსულტაციები გაუწიოს ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების შემოტანასა და პროექტების განხორციელებაში, დაეხმაროს ბანკის შესაბამის სტრუქტურას ცოდნის ამაღლებაში ენერგოეფექტურ საკითხებზე, მოახდინოს დაზოგილი ენერჯისა და შემცირებული სათბური გაზების წინასწარი შეფასება და შემდგომი ვერიფიკაცია. მას შემდგომ რაც რემისია და მისი კონსულტანტები დაადასტურებენ, რომ ტექნოლოგია ენერგოეფექტურია, შესაბამისი პროექტი უფლებამოსილი ხდება მიიღოს მწვანე ზრდის ფონდის კრედიტი, რომელიც განკუთვნილია ენერგოეფექტურობის გასაზრდელად.

მიმდინარე წელს მიღწეული ძირითადი შედეგები:

2018 წელს რემისიის მიერ ჩატარებული იქნა ორი სამუშაო შეხვედრა თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამის თანამშრომლებთან და მოხდა მათი დატრენინგება ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების სფეროში. ლიზინგის პროგრამის თანამშრომლებს მიეწოდათ ინფორმაცია სტანდარტული და არასტანდარტული ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების შესახებ და ჩაუტარდათ ტრენინგი ელექტრონული პროგრამის შესახებ, რომლითაც ხდება ენერგოეფექტურობის შეფასება და შედეგების არქივირება. პარალელურად „რემისია“ მთელი წლის განმავლობაში უწყვეტ რეჟიმში უზრუნველყოფს ლიზინგის პროგრამას კონსულტაციებით კონკრეტული შემოსული ტექნოლოგიის ენერგოეფექტურობის შესახებ და შესაბამისად დაზოგილი სათბური გაზების შესახებ. ძირითადი ტექნოლოგიები რომელთა შეფასებაც მოხდა 2018 წელს არის ჰიბრიდული ავტომობილები და მოსავლის ამღები კომბაინები.

მმმმ

პროექტი

თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამის მხარდაჭერა ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და პროექტების იდენტიფიცირებაში

დონორი

მწვანე ზრდის ფონდი (GGF, გერმანია)

განმახორცი

რემისია

ელებელი**პერიოდი**

2017-2019

სტატუსი

მიმდინარე

პროექტის აღწერა

პროექტი მიზნად ისახავს დაეხმაროს თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამას და კონსულტაციები გაუწიოს ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების შემოტანასა და პროექტების განხორციელებაში, დაეხმაროს ბანკის შესაბამის სტრუქტურას ცოდნის ამაღლებაში ენერგოეფექტურ საკითხებზე, მოახდინოს დაზოგილი ენერჯისა და შემცირებული სათბური გაზების წინასწარი შეფასება და შემდგომი ვერიფიკაცია. მას შემდგომ რაც რემისია და მისი კონსულტანტები დაადასტურებენ, რომ ტექნოლოგია ენერგოეფექტურია, შესაბამისი პროექტი უფლებამოსილი ხდება მიიღოს მწვანე ზრდის ფონდის კრედიტი, რომელიც განკუთვნილია ენერგოეფექტურობის გასაზრდელად.

მიმდინარე წელს მიღწეული ძირითადი შედეგები:

2018 წელს რემისიის მიერ ჩატარებული იქნა ორი სამუშაო შეხვედრა თი-ბი-სი ბანკის ლიზინგის პროგრამის თანამშრომლებთან და მოხდა მათი დატრენინგება ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების სფეროში. ლიზინგის პროგრამის თანამშრომლებს მიეწოდათ ინფორმაცია სტანდარტული და არასტანდარტული ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების შესახებ და ჩაუტარდათ ტრენინგი ელექტრონული პროგრამის შესახებ, რომლითაც ხდება ენერგოეფექტურობის შეფასება და შედეგების არქივირება. პარალელურად „რემისია“ მთელი წლის განმავლობაში უწყვეტ რეჟიმში უზრუნველყოფს ლიზინგის პროგრამას კონსულტაციებით კონკრეტული შემოსული ტექნოლოგიის ენერგოეფექტურობის შესახებ და შესაბამისად დაზოგილი სათბური გაზების შესახებ. ძირითადი ტექნოლოგიები რომელთა შეფასებაც მოხდა 2018 წელს არის ჰიბრიდული ავტომობილები და მოსავლის ამლები კომბაინები.

II. სხვა განხორციელებული აქტივობების აღწერა:

ორგანიზაციული განვითარება– 2019 წელს გაგრძელდა ორგანიზაციის ოპერაციული და ფინანსური სახელმძღვანელოს განახლება შიდა და გარე აუდიტის რეკომენდაციების გათვალისწინებით. ასევე მომზადდა საკომუნიკაციო სტრატეგია, გენდერული პოლიტიკის დოკუმენტი და ფინანსების მოზიდვის სტრატეგია.

რემისია აქტიურადაა ჩართული ყველა მიმდინარე პროცესებში, მონაწილეობდა მაღალი დონის შეხვედრებში მწვანე ეკონომიკასთან დაკავშირებით. სხვა არასამთავრობოებთან ერთად ჩართულია ადგილობრივი მთავრობებისა და

სამოქალაქო ორგანიზაციების ცნობიერების ამაღლებაში საქართველოს მიერ „პარიზის შეთანხმებით“ განსახორციელებელი ღონისძიებების შესახებ და თუ რა სიკეთეები შეუძლია მოუტანოს ქვეყანას, რეგიონებსა და ადგილობრივ მოსახლეობას ამ ღონისძიებების ეფექტურად განხორციელებამ, როგორი უნდა იყოს მათი როლი და აქტივობა ამ მიმართულებით.

რემისია აქტიურადაა ჩართული არასამთავრობო/სამოქალაქო ორგანიზაციების ქსელში, რომელიც მუშაობს პარიზის შეთანხმების ფარგლებში მიღებული „ეროვნული წვლილის დოკუმენტის“ განახლებაზე და ქვეყნის ვალდებულებების ამბიციურობის გაზრდის პოტენციალის შეფასებაზე.